

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budapesti napló: táncvizsga a pesti szegény gyermekek kórháza javára, irodalmi újdonságok, nemzeti játékszín; 's a t.; Kiszalud-társaság; magyar földtekék; ismét tótosodás hazánkban; pótlék a szatmármezei tisztikarhoz; mohácsi egyházi ünnepély; ipar- 's tőzsérügy; 's a t.) Ausztria, Spanyolország (az ideigl. kormányzás a titkos rendőrséget eltörölvagy Stanley; 's a t.) Franciaország (Thiers és Guizot előleges nyilatkozványa; 's a t.) Oroszország, Khina, Németország, Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizálás. —

Magyarország és Erdély.

Ö cs. 's ap. kir. Fels. Babarczy Antalt, Csongrádmegye volt-főszolgabíróját a m. kir. Helytartó-Tanács valóságos titoknokává; f. év oct. 20án a n. váradai diák szertartású káptalan jeles érdemű 's jötevőségeikről isméretes két kanonokát, Györfly Lászlót sz. János budai, Rózsa Ferenczet pedig boldog. Szűz topiszaí czimzetes prépostivá kegy. kinevezni méltóztatott.

Budapesti napló: Mária-Dorothea nádornék ö cs. kir. fhg-sége magas pártfogása alatt napról napra üdvösebb hatást kiténtető gyermek-kórházunk javára diszes pompával ment véghez f. hó 25ikén a városi tánczteremben azon nyeremények sorshuzásával összekapcsolt tánczvizsga, mellyből, a' czélszerű intézkedések következtiben, előre is szép segélypénzt lehetne reményleni. A' várakozást azonban jóval meghaladá a' valódi siker, mert a' mulatozók száma mintegy másfél ezerre mehetett, a' nyereményi tárgyak pedig 2 száz darabnál többre szaporodtak. Nádornék ö cs. kir. fhg-sége, kinek már annyi jótékony intézet virágzását köszönik Budapest lakosi, valamint minden hasonló esetben, ugy itt is magas személyes hozzájárultával 's kegyes buzdítása által a' magasb családokat versenyző adakozásra lelkesíté, 's a' fens. nádori házmagzati is siettek becses ajándékkal a' szenvedő kis gyermekek sajnós sorsát enyhíteni. Méltán emlitendő itt még e' hasznos intézetre ügyelő választmány elnöke Havas József, Pest volt főbírájának példás buzgalma, ki Flamm nyugalm. örnagyot, és Frankenburg Adolfot, mint e' jótékony mulatság intézőit, semmi személyes fáradságot nem kímélve, minden szükséges intézkedésben tanácsolni 's vezérteni sziveskedett. A' nyeremények sorshuzása éjjeli szünóra alatt ment véghez. Diszesíté még e' vizsgát a' pesti színházak személyzetének álarzos díszmenete is, szóval, minden olly jól sikerült, hogy a' nagyszámu közönség bizonyosan elégtelen távozatott a' táncztermekből. — A' most mult pesti vásár alatt jelent meg Müller pesti könyvtáros költségin „Szent hangzatok“, imádságok keresztlyén katolikusok számára, Albach Szaniszló után magyarosítá Sujánszky, 6 gyönyörű aczélmetszettel, díszes nyomtatásban. Ez imádságos könyv német nyelven, egymásután, hat kiadást ért meg, melly tetté dolgot minden további magasztalást kétségkül fölöslegit; rendkívül ajánlja még egyébiránt e' csinos nyelven magyarított könyvet azon körülmény is, miszerint Isó Ferencz boldog emlékeztető királyunk egy példányával az elhunyt reichstadti hget kegyeskedett megajándékozni, vezérül az erény tiszta ösvényin. Épen nem kétkedhetni tehát, hogy hazánk buzgó keblű fiai és lányai méltányos kitüntetéssel fogadandják e' könyvet, mellynek tiszta magyarsága és korunk kívánatihoz illő diszes nyomtatása 's kötése minden várakozásnak meg fog felelni. — E' napokban hagyá el a' budai tud. egyetem sajtóit Vörösmarty újabb munkáinak 4ik kötete, finom velinen, diszes borítékban n 12r. 333 l. ára 1 fr. 40kr. pgő. Tartalma „Az áldozat“ szomorujáték 5 felv., és „A' fátyol titkai“ vigj. 5 felv., az utóbbi Bajza Aurorájában jött ki először, az előbbi pedig egészen új. Tartalmát az erőtlen magyar előkorbul kölcsönzé a' szerző, midőn még Hadárnak áldoztak harcoss öseink. E' színművet költészi emelkedettségén kívül még különösen érdekes jellemek, eredeti bonyolodás és színszerűség is ajánlják, mi annál örvedeteseb, mivel egyszerű színi elrendezésénél fogva kisebb színészársaságok is kedvező sikerrel fogják azt adhatni. — Ugyanott jelent meg a' „Színműtár“ 15ik füzeté, tartalma: „Semmi rozsát“, vigj. 3 felv., Bon Ferencz után eredeti olaszból ford. kolgyári Császár Ferencz a' váltói feltörvényszék bírása, 's a' t.; és „Lignerolles Luiza“ dráma 5 felv., Dinaux és Legouvé után ford. Tompa Imre; ez utóbbi már többször legszerencsésb sikerrel adatott nemzeti színpadunkon. E' kettős füzet ára is csak két ezüst huszas. — Bauer Markusfi Herman, a' szegedi izraelita község jegyzője, „Magyar-Héber“ zsebszótárát már munkába véteté 's nyolcz füzetben szándéka ezt kiadni Spgő forintnyi áron aláírás útján; minden füzet átvétekor egy pgő forint fizetetik. Pesten Breuer Izsák fogadja el az aláírást. Zsidó honfitársink magyarosodására kedvező sikerű leendhet e' korszerű munka. — Ezenkül még „Héber-Magyar“ és „Magyar-Héber“ nyelvtanon is dolgozik Markusfi, és More Nebukin című héber remekmunkáját Maimonides bölcselkedőnek, 's a' Zsoltárt, Jóbot, Hasont és Izsajást is honosítani szándékozik. Mi erőt 's lelket kívánunk e' munkák minélelőbbi elkészítéséhez a' példás szorgalmu 's honos érzésű írónak, 's mennél számosb pártfogót azok mennél nagyobb esinnal kiadathatásukra! — Dumos lovagművész egyesülete csak öt mutatványt fog még Pesten adni, 's így siethetnek e' rendkívüli ügyességű társaság mutatványit megtekinteni, kik azt még eddig tenni elmulaszták. — Nemzeti színpadunkon f. hó 20ikán „Vazul“ történeti dráma adaték Szigligetitől; 21ikén bérszünettel „Romeo és Julia“ dalmű egy része, és Lewy család hallatá magát kürtön, hárfán és zongorán; nézők nem olly számosan, mint e' jeles művészcsalád érdemlette volna; 22ikén „Tékozló“, 23ikán „Mátkanézés“, 24ikén „Sevillai borbély“, Felbér Mari hosszasb gyöngéledés után ez este lépe föl elő-

ször Rozina szerepében; föllépte azonban még korai volt, mert mindjárt elején észrevehető gyöngesége annyira erőt vett rajta, hogy 2ik felvonásban Éder Luiza volt kénytelen énekelni helyette; 25ikén „Az örült gyermeke“, 26ikán „Veszedeles nagynéne. Szigligeti koszorozott pályavígjátéka „Rózsa“ némelly közbejött színházi akadályok miatt a' kitűzött napon nem adatott, hanem hétfőn nov. 20kán Szentpétery jutalmára csakugyan színpadra kerül. A' közönség bizonyosan méltányolni fogja Szentpétery szorgalmát. — E' napokban érkezett fővárosunkba Fesca zongorász és Moralt hegedűs; kik eddig csak magánykörben hallaták ugyan magokat, de olly osztatlan tetszést nyertek, hogy nyilvános zeneversenyeiket méltán ajánlhatni a' budapesti közönség figyelmébe. — Pár nap óta olly annyira meghűsült a' lég, hogy éjen át fagyott is; a' láncc-hidkörüli czölöpverésen azonban folyvást igen élénkül dolgoznak. N. I.

Kiszalud-társaság. A' Kiszalud-társaság által 1840re kitűzött költői feladásra, november 20kán 's így határidőn túl még 2 pályamunka érkezett, úgymint: *Nándor-fehérvár ostroma* e' jelmondat-tal: *Magnum iter ascendo, sed dat mihi gloria vires; nil valet ex facili lecta corona iugo; és Rózsa e' jeligével: ketten menének kerüni a' leányt (Kiszalud K.);* mellyek, mint határidőn túl érkezettek, pályázásra nem bocsáthatatván, szerzőik által alulirt jegyzőnél visszavétehetnek. Tóth Lőrincz m. k.

A' budai és pesti jótékony asszonyegyesületeknek közös pesti szembebeteg ápoló intézeteben az idén 21. szürkehályogos operáltatott, 's ezek közül 15 tökéletesen visszanyerte látását mind a' két szemére, 4 tökéletlenül; 2 pedig egyik szemre tökéletesen, a' másikkra tökéletlenül. Melly sikeres gyógyításért a' pesti egyesület a' szegény gyógyultak nevében ezennel legszívesb köszönetet mond egyetemi professor 's orvosnár Fabini Gottlieb János urnak, ki az érdeklött hályogszurásokat végbe vitte, 's ezen intézetnek sok évi fáradatlan kormányzója. Az intézet fentartása ez idén 958. váltó ftba. 38 krajczárba került, melly sommából 280 f. házbérre, 353 f. 33 kr. betegek eledelére, 150 f. szolgálatra, 82 f. 15 kr. gyógyszerekre, 's 92 f. 50 kr. több mellékes kiadásra fordítatott.

Magyar földtekék. Bécs, nov. 23. Emlékeztetjük a' következő gymnasiumok 's felsőbb iskolák igazgatóit, hogy e' napiglan több nyolczvan tekénél küldötték a' m. academiái titoknokhoz, kitől azok írásbeli elismerés mellett átveendő. A' tanító intézetek pedig ezek: Arad, Baja, Balázsfalva (lyc. gym.), Belényes, Beszterce (Erd. kath. ev.), Brassó, Buda, Csik-Somlyó, Csurgó, Debreczen (ref. coll. kath. gym.), Dézs, Eger (lyceum gymnasium), Eperjes (ev. lyc. kath. gym.), Esztergom, Fejérvár, Félegyháza, Fiume, Gömör, Gyöngyös, Gyulafejérvár, Jászberény, Kalocsa, Kanizsa, Kanta, Kaposvár, Kassa (acad. gym.), Kecskemét (ref. coll. gym.), Keszthely, Kézdi-Vásárhely, Kézsmárk (ev. lyc. kath. gym.), Kolosvár (kath. lyc. és gym. továbbá ref. és unit. főiskola), Losoncz, Lőcse (ev. lyc. és kath. gym.), Maros-Vásárhely (ref. coll. kath. gym.), Megyes, Mezőberény, Miskolcz (ref. coll. kath. gym.), Mohács, Nagybánya, Nagyenyed, Nagykároly, Nagykőrös, Nagyvárad (acad. gym.), Obuda (zsid.), Pápa (ref. coll. kath. gym.), Pécs (lyc. gym.), Pest (egy. kath. és ev. gym. zsid.), Poválin, Rozsnyó (kath. ev. gym.), Sárospatak, Segesvár, Szabadka, Szászváros, Szatmár, Szeben (magy. orsz.), Szeben (Erd.), Szeged, (lyc. gym.), Székely-Keresztúr, Tata, Temesvár, Tolna, Torda, Udvarhely (ref. főisk. kath. gym.), Ujhely (S. A.), Ungvár, Vác (lyc. gym.), Veszprém, Zalatorna. — Egy úttal ismételjük, hogy azon gymnasiumok vagy nagyobbszerű tanító intézetek, mellyek a' lajstromból netán kimaradtak, tekéért ugyanazon acad. titoknokhoz folyamodhatnak. Továbbá hallván, hogy némelly tekék tetemes sérülésekkel érkeztek rendeltetésük helyére, felszólítjuk az említett iskolák küldötteit, hogy mielőtt a' nekik szánt tekéket átvennek, azoknak ép-ségiről ne csak győződjenek meg, hanem azokat úgy pakolják be 's úgy vigyék aztán el Pestről, mint nekik, kik az utak jobb vagy rosszabb létét legjobban ismerik, ezé irányosnak fog látszani. Végül jelentjük az: „Egi és földtekék használatá“ című könyvnek kijöttét, úgy szinte annak számosab példányban Pestre történt leküldetését, mellyből egy egy példány járul minden földtekéhez 's melly a' már többször említett acad. titoknoknál kinek lakása: Uri utca Libasinszky ház, szinte átvehető.

Mohács, nov. 10kén: Milly gyászos emlékeztető Mohács vidéke néhány század óta, olly örvedeztetőleg fog fényleni ezentul m. Scitovszky János pécsi püspök, 's kegyes földesura emlékezetes tettei által, ki semmi költséget, munkásságot nem kímélve alig áldozott Tolna növény-dék-iskola alapjára több ezret, ujra mohácsi ugy nevezett püspöki szentegyházába jobbagyai nagyobb buzgóságára, sz. Fülöp vértanu oltárját kitűnő díszítvénnyel állíttatta fel, mellynek felavatását f. hó 8ára rendelte, hol nagy mise, 's magyar és illyr sz. beszédek után tulajdon mohácsi kastélyában pompás lakomát adott, mellyre valláskülönség nélkül a' helybeli pap segéd káplánival, az óhitű, és refor. lelkes, kerületbeli szolgabíró esküdtöstül a' helybeli urodalmi tisztség 's számos vendéggel meghívatván éljen kiáltások közt áldomáspharak üritettek a' nagylelkű püspök-földesurért 's a' magyar hon nagy lelkű fiaért. T.

Pótlék a' szatmármezei tisztikarhoz: hadi főpénztárnok: Ujhelyi Károly, házi Péchy Gábor; járásheli adószedők, szamosköziben: Jeney Péter; krasznaköziben: Uray Károly; nbányaiiban, Sepsy Gedeon; nyíriben: Sulyok Dániel. Esküttek a' szamosközi járásban: Szakadathy Károly, Bakay József és Madarassy Károly; krasznaköziben: Szűcs Károly, Bátay János 's Csabay Menyhért; nbányaiiban:

Ternyei János, Mándy Bertalan 's Brezanóczy Lajos; nyiriben: Horváth Ferdinánd, Csanády Márton 's Gúthy Lajos. Rendbiztosok: Jármy Ágoston és Rozsy Mihály. Mezei biztosok, szamosközi járásban: Gyene Gáspár 's Nagy Pál; krasznaköziben: Böszörményi Antal 's Kolláth József; nbányaiban: Buzás József és Nagy Ferenc; nyiriben: Balázs József és Szűcs Ignác, stabalis: Zimán János. Főjegyzőnek kinevezte a főispán Vályi Lajost, első alnak: Kende Gusztávot, 2diknak Galgóczy Pált, várnagynak: Veres Lajost; uti felügyelőnek (inspectornak) Vetéssy Dániel választott meg. Számvevő: László József, levéltárnok: Endrédy Lajos, pertárnok: Fekete Kázm., főorvosok: Zaják Márton 's Jelenffy Károly; földmérők: Keresztszeghy János 's Reöck Pál; barom orvos: Striz József, sebész Halásy János.

Tótosodás Hazánkban. E' lapok ez évi 88dik számában, e' czim alatt: Jegyzések Székács József ur 80ik számalatti nyilatkozására—igen helyesen mondja P. L., hogy a' nyelv dolgában ha legkisebb ellenzés találtatik is, azt legyőzni minden hü polgár gondosan igyekszik. Ezen polgári kötelesség érzetétől meghatva, emelek én is tollat nyelvünk ügyében 's közlésém elé fogja segíteni, azon köz hiedelmet, hogy az ág. vallásuakra felügyelő egyedek között nem kevés találkozik, kik nyelvünk virágzását, nemcsak elő nem segítik, sőt azt, inkább ott is, hol az, 's egyedül az, a' nép nyelve, méltányolni nem akarják. Ns Hont vgyében keblezett Alsó- 's Felső-Nyék lakosai, — minden nyelvet kirekesztőleg, — egyedül a' magyart beszélnek; meny nyire meglepő, 's boszantó vala tehát ezen a' nyelvre nézve már törvényesen is haladó korszakban, f. évi november 13kán ugyanott, — egy ágostai szertartású temetést tót nyelven hallani, a' közlő mély megindulás nélkül ki nemfejezheti. Az egész helység lakossága, egyedül a' nemzeti nyelvet beszélvén, sőt a' helységben mézáróskodó azon család is, mellynek tagja temetett, magyarul csak úgy mint tótul, — vagy még jobban beszélvén, nem viseltethetett e' a' temetést végezté kis-csalomiai rector anyai nyelvünk iránt annyi méltányossággal hogy ezt hangoztatta volna inkább mint azt—mellyet a' nép közül, csak igen keves ért? Közlő ugyan nem tudja, vajjon az ezen temetést végezte rector érti e hazánk nyelvét, vagy nem; ha érti, miután nem azon szólalt meg, ebbeli nem azon megszólalása kettős beszámítást érdemel; 1ször azért, mert az énekeket, nevezetesen a' bucsúztatót, melly köztudomás szerint a' jelenlevőket szokta érdekelni, a' nép előtt érthetetlen idegen nyelven adván, temetési kötelességének, úgy mint kellett 's illett volna, eleget nem tón. 2szor Értvén a' haza nyelvét, 's azon nem szólván nemcsak a' magyar nemzetiség hanem a' magyar nyelvnek mintegy megvetési bélyegét is magára ütötte. Ha pedig a' temetést végezte rector nem érti hazánk nyelvét, akkor a' felsőségben kell keresni a' hibát, mert az ág. felekezetiük lelki dolgaikat vezető felügyelőség is, hanem a' nemzetiséget 's hazafiságot 's a' nemzet nyelve iránti méltányosságot, legalább a' törvényt tartsa szeméi előtt; az 1840ki 6dik tezikk 8dik §a ugyan is azt mondja: „Ezentul minden vallásbeli különbség nélkül, plébánosoknak, egyházi szónokoknak, káplánoknak, és segédeknek olyak alkalmaztassanak, kik a' magyar nyelvet tudják.“ Valóban kivánatos, hogy nyelvünk, melly egyedül képes egybe vonni a' hon fiait—virágzására 's terjesztésére hozott üdvös törvényink végrehajtásában az illetők szigorún munkálkodjanak, minek megtörténtével kevesebb illyféle panaszok léteznének. Közlő azon belső öntudatból folyó érzetével fejezi e' közleményt hogy ezt elhalgattania, ha csak lelkét nemzetiség elleni szennyel terhelni nem akarta, lehetetlen volt. N... I...

(Ipar - 's tözsérügy.) K o l o z s v á r i nov. vásárunkra szarvas, ló 's egyéb aprómarha, beltermék 's más áru olly kevés hozatott, hogy szinte kétkedünk: a' természetők, kereskedők 's gyártók száma apadt-é le, vagy a' fogyasztók és szükségét szenvedők tömege csökkent? noha jól tudjuk hogy a' természetők aránya a' fogyasztók több vagy kisebb számához képest nő vagy apad, 's hogy a' legnépeseb vásárok sem győzhetnék le azon szomorú tudalmunkat, hogy olly országban, melly minden tekintetben hátra van, a' szükségsszenvedők száma legnagyobb. Ritka vásár mutatott kivált a' marhára nézve olly csüggesztő részvétlenséget. Ló öszvesen csak 205 adatott el, 250 rf. kezdve le egészen 50, 30 forintig, sőt néhány darab 7, 4 ftal is kelt, mi felette kedvező körülmény lenne bizonyos nemzetbeliekre nézve, kik olly derekasan szedik a' lovakat világszerte, ha t. i. hozzánk kissé közelebb laknának. Szarvasmarha apraja nagyá öszvesen 425 darab kelt el, jó ökör párja néhány darabig 270rf. a' többi olcsóbban. Sertés kövérjét 45—30, rüdegjét 15—8 forinton adák. — A' m. vásárhelyi, sz. mártónapi vásár mint rendszerint úgy most is sáros időben végződött, mert a' dohány- és baromvásár alatt többnyire folyvásti esőzés tartott. Árucikket az idő ellenére is minden fajbul eleget hoztak, 's vásárló is sok jelent meg. Kereskedő jött majd mindenik honi városinkból 's Pestről is 's mindeniknek cikkkje bőségesen kelt. Különösen a' dícséretes szebeni gyertya, mellynek mázsája 54 fr. volt. Egész Erdélyben leghíreseb dohány M. Vásárhely vidékén természetik. Most a' jég sok kárt tevén több helységből nem hoztak olly nagy mennyiséget, mint tavaly, mázsája 14—25 frton kelt. Leggyengébb volt a' baromvásár. Öszvesen 786 vásárcédulát adtak ki. Jarmos ökörnek épen semmi kelete nem volt. Inkább a' borjúkat, egy két évűeket 8—40 fr. tulkok párját 250 frtig szedték. Tehén nagyon kevés ment el. Csupán egy volt 100 frt. a' többi 40—60. Idegen lókereskedő egy sem volt, honnan csak a' szekérvonó gebékkal és kislejtelt lovakkal ütöttek inkább nagyobb lármát mint vásárt a' szeszélyes vagy épen szeszés csiszárok, ezekért ezek 8—15 f. ígérték. A' cs. kir. lóbiztoság 11 darab csikót vett 110 pengő frt. fizetve darabját 's ez volt a' baromvásár koronája. E. H.

Ausztria.

Bécs, nov. 16. A' velencei kikötőben egy fregátot szerelnek föl, melly a' szyr partokon állomásozó osztrák hajócsapathoz fog csatlakozni. Ezen mennek Szyriába azon ausztriai pattantusok és orvosok, kik ideiglen török szolgálatba lépnek. Több lovas és gyalog tiszt engedelmet kapott az udvari haditanácsutal Szyriába menésre, hol a' szultán seregét fogják rendezni. Ezen tiszteket távollétük alatt úgy tekintik mintha szabadsággal mentek volna el, és az osztrák hadseregnél akármikor előbbi helyökre tétetnek vissza, török szolgálatban pedig hirszerint mindeniket egy fokkal léptetik fölebb. — A' hollandi consulnak M. Ali kiadá az

utat, állítólag mivel bujtogatott, hihetőbben pedig mivel Kairóban a' moszka és porosz consulok dolgát is végezte.

Spanyolország.

(Az ideigl. kormányzás a' titkos rendőrséget eltörlé. Elegy.) Nov. 2diki rendeletében az ideigl. kormányzás a' titkos rendőrséget megszünteté, okul azt adja Espartero, miszerint szabad nemzetnél, melly az alkotványt 's törvényeket tiszteli, csupán nyilvános rendőrséget szabad használni. Az érintett kormányrendeletben többi közt ezek fordulnak elő: „A' kormányzás nézete szerint e' pillanatban nem annyira javítási tervekre, mint inkább béke-megerősítésre van szükség. A' sept. 1sején támadt mozgalom azért történt, mivel a' legf. kormányhatalom, a' nép ellenségitől tévelyutakra vezetettvén, olly rendszabályokhoz nyúlt, mik a' zsarnokság visszatértével fenyegetőztek, 's a' mozgalom akkor ütött ki, midőn épen elhatározó csapásra készült a' visszalépési párt. A' főváros, tartományok 's katonaság egyhangulag ellenzik e' törekvéseket.“ — Az andalusiai ideigl. junták azon kormányrendeletnek, melly hivatalviselésöket megszünteti, nem engedelmeskedtek, hanem most is folytatják a' nyilvános tisztviselők letételét. — Madridban a' republicai párt, melly eddig csak titokban lappangott, most bátran kezd nyilvánosan föllépni. E' párt lapja „El Huracan“ legközelebbi számában így nyilatkozik: „A' spanyol nemzet megszámlálhatlan többsége, a' kézművesek, földművelők, 's a' főnemesség által ugynevezett népsöpredék, mind republicai párthoz tartoznak. Ha 1820ban gyávaság helyett republicai mozgalom ütendett ki, úgy Angoulême hg 100ezer francia harezosit bizonyosan tönkre verte volna a' spanyol nemzet.“

Anglia.

(Palmerston válasza Thiers oct. Siki jegyzékére.) A' M. Chronicle Palmerston következő hivatalos válaszát közli Thiers jegyzékére: „Külügyhivatal, nov. 2kán. Palmerston viscount Granville grófhöz. Mylord! Thiers urnak oct. Sikan Guizothoz intézett és Guizot által ő fels. kormányával, oct. 10kén hivatalosan közölt sürgönye legelőnkebb örömet okozott ő fels. kormányának azon újabb biztosításokkal, mik szerint békeszeretet változhatlan érzelmé a' francia kormányt, 's hogy Európa mindenkor számolhat Franciaország részrehabilitálására a' keleti ügyben, hogy Franciaország a' török birodalom főmaradását független épségben lényegesnek tartja Európa legdrágább értékeire nézve, mivel ez ország megbukása a' szomszéd hatalmak erejét az általános súlyegyen rovására nevelni fogná, 's hogy Franciaország minden erejét béke-megőrzésre és az európai hatalom súlyegyen-főntartására fogja fordítani. E' biztosítások valóban szigorú egyhangzatúak minden előbbi diplomatai közleménnyel, mit ő fels. kormánya a' francia ministerségtől ez alkudozások folytában kapott, 's ő fels. kormánya szemében nagybecsűek, mint kezességek, hogy, néhány az európai hatalmak közt uralkodó véleménykülönbség daczára, valamennyi nagy hatalom általános megegyezése az alapelvekben minden háborítását gátlani fogják a' közbékének. Thiers sürgönyének főtárgya a' szultán azon rendelete, melly M. Alit egyiptusi basaságától fosztja meg. Mult hó 15kén Önhöz intézett sürgönyöm, 's az, mellyel 15kén Ponsonby lordhoz írék, 's mellyek a' francia ministerséggel is közöltettek, olly tökéletes fölvilágítást foglalják magokban azon szempontnak, mellyből ő fels. kormánya e' rendszabályt tekinté, hogy jelen alkalommal nem szükség e' tekintetben többet szólnom. Ő felsége kormánya mindazáltal mégis szükségesnek tartá Thiers sürgönyének némelly pontjaira megjegyzéseket tenni 's azokat a' francia kormánnyal tudatni. Thiers mondja, hogy Franciaország, lélekisméretes hűséggel teljesítvén Európa állapotjából származó kötelességit (itt hihetőleg az 1815iki szerződéseket érti), egyszerűen föltétezté, hogy ez állapot nem fog változni, sem javára, sem kárára bármely főálló hatalomnak. E' nézettel ő fels. kormánya tökéletesen egyetért, 's hiszi tehát, hogy azon rendelkezés, mellynek célja Egyiptus és Szyria elszakasztatását a' török birodalomtól gátlani, nézetével szigorúan megegyezik, mind bötüre, mind szellemére nézve. Thiers mondja, miszerint az ozman birodalom egésze a' fekete és vörös tenger partvidékit foglalja magában, 's hogy épen olly fontos Egyiptus és Szyria függetlenségének, mint a' Boszpor és Dardanellák zár alatti főntartása. De ő fels. kormánya a' jegyzék e' helyét oda magyarázza, miszerint nem a' török birodalom egy részét kell külön függetlenségben főntartani, mert ez egyenesen a' török birodalom fölőslátását vonná maga után, hanem hogy azon felsőségi hatalom, melly az egész török birodalom fölött uralkodik, képes lehessen legf. hatalmát minden idegen ellenörködéstől tökéletesen menten, épen olly teljes mértékben főntartani a' vörös tenger partvidékin, mint a' fekete tenger mellett, Egyiptusban és Szyriában épen úgy, mint Boszporon és a' Dardanellák mellett. Ez értelemben ő fels. kormánya egyetért a' francia ministerséggel, és azon rendszabályokat, miket a' négy hatalom jelenleg Szyriára nézve gyakorlatba vett, ő fels. kormánya szorosán e' nézetek előmozdítására számítottnak tartja. Ennyiben tehát örvend ő fels. kormánya Thiers sürgönye alapelveivel egyértelműleg érezhetni; ámde nem helyeselheti egyszerűen azon kifejezett véleményt, miszerint az egyiptusi basa mostani helyzete lényeges elemét képezi az európai súlyegyennek. Thiers egész okoskodása e' pont fölött azon föltétezésen látszik alapulni, miszerint M. Ali megmaradása mostani állapotjában erőforrásul szolgál a' szultánnak, 's egyszerűen arra, hogy bel- és küllelenség fegyvereit hathatós erővel győzhesse le. De ha megengedik, hogy Ali helytartó, ki ura hasznára nyert hatalmát most ura ellen fordítja, az ország katonai, tengerészeti és pénzerejét épen a' főálló magas kormányhatalom ellen intézi, szóval, hogy a' basa most ura iránt engedetlen 's minden nemű külbefolyástól függő ember, úgy nyilvános, miszerint az

alattvalónak megmaradása illy ellenséges helyzetben, urának nem segély-hanem gyöngítés-forrásul szolgál, és képtelenné teszi azt magát kül- vagy belvihar ellen ótalmozhatásra, következőleg Thiers sürgönye elvei szerint az európai súlyegyent veszélyezteti. Azonban a török kormány véleménye, mit csakugyan legjobb bírónak kell ez ügyben megismerni, huzamosb időig oda nyilatkozott, miszerint Ali további megmaradása mostani harcziás helyzetében és ellenséges czéljaiban a török birodalom belbékéjével és épségével nem férhet össze, és a szultán függetlenségét a külföldi hatalmak ellenében megsemmíti; az utóbbi évek tapasztalása pedig eléggé bizonyítja, hogy e vélemény csakugyan nem alaptalan. Azon határkiterjesztés, mely közzé talán az Alira ruházott hatalmat rekeszteni szükséges, hogy valószínűvé válhassék, miszerint ő ezentul engedetlen alattvalóbul engedelmessé leend, és az által a török birodalom résziről gyöngeségi forrás helyett hatalomivá fog változni, olly pont, mellyre nézve a fölfogások talán ellenkezők lehetnek, és e kérdést taglalni most nincs okom. De ő fels. kormánya hiszi, hogy bármely legyen is a külföldi hatalmak véleménye e pontról, az minden esetre csak arra szolgálhatna, hogy a szultánnak adandó tanácsokat némileg szabályozza, vagy a neki netalán nyújtandó segély-minőséget határozza meg, hogy a szultánt, mint a török birodalom urát illeti annak elhatározása, kik neveztetnek ki alattvalói közül egyik vagy másik tartományában helytartókul, azt semmi esetre nem vonhatni kétségbe, valamint egy külföldi hatalomnak sem lehet joga gátlani a szultánt felsőségi jogai legszentebbikének szabad gyakorlásában. Az itt általam érintett elvkérdés alkalmasint nem leend ugyan a mostani ügymenetre tettegi befolyással; de ő fels. kormánya nem akarja, hogy további hallgatása e pont fölötti nézeteit balmagyarzatoknak tűzze ki. Excell. e sürgönyt másolatban a francia külminiszterrel fogja közölni. Palmerston. — Több londoni lap kétségbe vonja a királyné viselőségét és fölvilágítást kíván e tekintetben a kormánytól. Valóban különös lenne, ha e hírek most valószínűnek, miután már a dajka hírlapokban is meg volt nevezve, ki Anglia jövő urának az első táplálékot szerencsés leend nyújthatni. — A radicalok folytatják izgató lakomáikat, de csak igen csekély rokon-szenvet ébresztnek, mert a nép józanabb része csak munkát és békét ohajt. — Harezkészületit még egyre folytatja a kormány, és igen rövid idő múlva olly hajóhada leend hullámokon, melly bátran fog daczolhatni minden nem várt eseménynel. —

(A parlament-megnyitás ismét továbbra halasztva. Peel é vagy Stanley?) London, nov. 13dikán: „Tegnap régi szokás szerinta” parlament-megnyitást dec. 10ikére halasztá el a kormány, melly napon aztán a megnyitási napot határozzandja meg. — Egy e napokban megjelent tulzó tory röpirat „Stanley é vagy Peel, vagy ki lesz vezetők?” többi közt így okosodik a toryk támadható Mózeséről, ki őket az igéret országába vezesse, vagyis kormánypolezra juttassa: „Politikai vezető saját pártotok bizalma nélkül! Ötven éves férfi egyetlen jóbarát nélkül! Nem, nem, sir Robert, te nem illel hozzám, és higyed, te, mint miniszerelnök e birodalom conservatív pártját soha nem fogad sikerrel vezérelhetni. Conservatív miniszeriség a te vezérséged alatt össze fog dőlni és darabokra törendi az egész conservatív pártot. Stanley l. böcsületes, egyeneslelkű, férfias szellemű és melegkeblű férfi. Midőn ő szól, akkor szíve meggyőződése hangzik. Ő tökéletesen férfi mindenben a mit teszen. Ki illik be annyira vezetőknek mint ő? Tudjátok meg mindnyájan ti, kik egyházunkat szeretitek, akárhik legyetek, magosak vagy alacsonyok, gazdagok és szegények, Stanley változhatlan barátotok. Ő nem engedély és szerződés férfija, és nem egyike azon szabadelmű conservatívoknak, kik vallásban semmi különbséget sem látnak, és vallás miatt semmi különböztetést nem tesznek. Főnséges szelleme utálja a kétszínűséget és habart ide oda beszélgetést. Ő nem csupán hideg erkölcs embere, hanem valódi vallásos. Jól van, ha tehát Stanley fog bennünket vezetni, mi lesz akkor majd Peelből? Én nem mondhatom meg, de emlékeztetem őt arra, mit egy elbocsátott kormányférfi hajdan hasonló körülmények közt tett. Sámuel 7ik könyvében 17ik czikk. 23 v. ezt olvashatni: „Midőn pedig Akitófel látná, hogy tanácsát nem követik, megnyergelé szamarát s haza utazék városába, és gondoskodván háznépéről, fölakasztá magát és meghalt és atyja sírjába temetteték.” Én ugyan nem kívánom, hogy Peel magát fölakaszsza, de őszintén tanácslom neki: nyergelje meg szamarát és menjen városába, mondjon le parlamenti helyéről, és vonuljon örökre magányos életbe. Ez a legjobb, mit magára és hazájára nézve tehet. —

Franciaország.

(Thiers és Guizot előleges nyilatkozványa.) A miniszeriség részire egymást éri a győzelem; a trónbeszédre készítendő válaszfóliat-szerkesztőből ugyanis 9 választmányi tag közzül 7 határozottan miniszeriségi szellemű, és csak 2 tartozik ellenzési párthoz. A miniszeriségi többség az utóbbi szavazatok alkalmakor 53 szózatban nyilatkozott. A vitás legélelnebbül folyt az 5ik hivatalosztályban, hol Thiers közkívánatra nyilatkozott, ambár szándéka volt véleményét majd csak teljes kamraülésben kimondani. Nyilatkozványa érdekesb részei: „Midőn az ügyek vezérlétre léptem, minden egyértelműség hiányzott Franciaország és Anglia közt a keleti ügyre nézve. Anglia egészen Russzia, Ausztria, és Poroszország mellé állott. Franciaország M. Ali számára Egyiptus örökös és Szyria holtig birhatását legünnepélyesebben kívánta, sőt azt is határozottan fejezte ki, hogy inkább kész Angliától és a többi hatalomtól külön válni, mint e pontban engedni. Ez ügyhelyzet mellett, midőn kormányra léptem, legczélszerűbbnek tartám időt nyerni, hogy az alkudozók kedélye lecsöndesülhessen. Nem hiszem, hogy Guizot panaszkodhatnék azon utasítások miatt, miket neki, mint londoni követnek,

adék. E tekintetben minden esetre bevarom a követkamrai vitatást. Valamint én, úgy ő is meggátlani törekvék a jul. 12iki vészes szerződés következményit. Ez azonban egyikünknek sem sikerült, mert Anglia határozata rendíthetetlenül állott. Palmerston l. az alkirály politikáját mindenkor ártalmasnak tartá és minden alkalomkor nyilvánítá, hogy az egyetlen jó politika csak Egyiptusra szoríttatásában áll. Mivel a három hatalom Palmerston miniszeriségének megígérte, hogy azonnal hozzá fog csatlakozni, mihelyt szakadás történik Franciaország és Anglia közt, tehát elég erősnek hívé magát Franciaországgal daczolhatni. Ausztria és Poroszország követjei mondották ugyan Guizotnak, miszerint Palmerston lordot talán arra fogják bírhatni, hogy az alkirálynak Szyriát élte fogytaig engedjék birni; azonban ezt csak mondák, mert tudtukra illy ajánlat soha nem történt. Mindenesetre ajánlám Guizotnak, hogy illy indítványt ne utasítson vissza, hanem tegyen róla további jelentést, és épen akkor törekvék Alit annak elfogadására készítgetni, midőn a jul. 15iki szerződést aláírak. E szerződést Franciaország előtt eltitkolák. Guizot tudá ugyan, hogy valami nevezetes dolog készül, és kormányát is értesíté róla; de mindig titkolóztak előtte, és csak akkor tudaták vele a szerződést, midőn már alá volt iratva. Én ezt nem tekintém ugyan Franciaország bántalmának, de minden esetre igen rosz bánásmódnak, és szövetség-fölbontásnak. E rosz bánásmód mindazáltal épen nem volt ollyan, hogy belőle háboru származhatott volna. Azon ok, mi engem minden tettimre vezérlt, ezekben alapszik: négy hatalom szövetkezett, nem arra ugyan, hogy, mikép 1792ben jövő tavaszkor Rajnán átlépjén, hanem hogy Franciaország befolyását megsemmítse azon nagy kérdésben, mellynél nagyobb rég óta nem tűnt már elő. Franciaországnak a kérdésnél nagyobb érdeke forga fen, mint a négy hatalom többségének. Franciaország nem tűrheté el, hogy e kérdésben befolyása elmellőztessék. Én nem kértem volna olly engedvényt, melly a 4 hatalmat megalázzhatá, mert nem szabad másokat megaláznunk, ha azt magunk kikerülni ohajtjuk, de valami engedvényt minden esetre kelle adniok. Franciaország böcsülete és befolyása megmentésire. Franciaország ezzel az alkirálynak is tartozott, mert ha nem vegyült volna ügyeibe, úgy bizonyosan meghódolodott a portának és meg fogta volna töle nyerni azt, mit leginkább ohajtott. Ez volt harezkészületimnek czélja. Koránsem akartam én a Rajnát átlépni, mert nincs Európában olly bátor ember, ki ezt önként tenni merészlené; én csupán olly állapotba szándékoztam Franciaországot helyezni, hogy sikerrel alkudozhassék. Erre pedig szükséges volt, hogy a harezkészületek komolyak legyenek. Félkészület csak drága, haszontalan és nem igen tiszteletes szabály lett volna, mert Európát csak tökéletes fölkészültség győzheté meg arról, hogy háboru fog támadhatni, ha méltányos alapon nem szándékozik alkudozni. Illy politikánál lehetséges volt ugyan a háboru, de épen nem bizonyos. Egyébiránt böcsületünket kielégítő sikert teljességgel nem nyerhetünk, ha egyszersmind a békét minden áron föntartani kívánjuk. Vagy épen nem kelle a keleti kérdésbe bocsátkoznunk, vagy pedig máskép és nem gyalázzattal vonni ki magunkat belőle. Én társaimmal Franciaország fölfeigyverzetését határoztuk el. Franciaország csak jövő tavaszra készülhetett volna föl tökéletesen, és én addig időt akarék nyerni. Én azt ohajtám, hogy M. Ali csupán erőteljes ótalmi rendszerre szorítkozzék. Ha ez ótalmazás csak félig meddig sikerülne is, Franciaország, mint fegyveres békítő kedvező sikert várhatna. Illy bármi mérsékelt kedvező engedvény, véleményem szerint, Franciaország böcsületét megmentendé, mihelyt be lehetett volna bizonyítani, hogy azt csakugyan Franciaországnak köszönhetni. Beyrut lödöztetése épen nem lepett meg bennünket és határozatink egyikét sem változtató meg, hanem csak sietés szükségét bizonyítá be. Akkor hármat kívántam a koronától: 1) a harezkészületek kiegészítését, 2) a kamra minélelőbbi összehívását, hogy e készületeket helybenhagyja, 3) a francia hajóhad Alexandriába küldetését e fontos pont megőrzésire és az egyiptusiak bátorsága fölemelésire. Ez indítványim nem fogadtattak el. Én társaimmal együtt benyújtám lemondásomat. Broglie hg hívaték, és egyezkedésre került a dolog. Határozattá lön, hogy a kamra oct. 28ikára hivassék össze, és hogy azalatt a hajóhadak Lalande és Duperré hajóvezérek alatt egyesítettvén, a harezkészületek folytattassanak és kiegészítettésökre nézve majd csak a trónbeszéd megalapítása után hozassék véghatározat. Ugyanazon nap kölcsönös megegyezés történt az oct. Siki jegyzék tekintetében is, mellynek czélja volt a basa letételére válaszlölni, de koránsem Szyriával fölhagyni. Ez iránt minden kéteskedés el fog oszlani, mihelyt azon jegyzék valódi tartalma isméretessé leend. Határozattá lön továbbá, hogy azon esetre, ha a trónbeszéd szerkesztésinél a korona a főnebbi ajánlatokat helybenhagyandja, a miniszeriség megmarad, különben pedig le fog lépni. Midőn a trónbeszéd fölötti vitaközlés bekövetkezett, annak leglényegesb pontja a harezkészületek kiegészítését sürgeté. E kívánatok mindazáltal nem fogadtattak el, és a kormány ismételve és visszavonhatlanul benyújtá lemondását. Nem a trónbeszéd egyes kifejezése, hanem azon egésznek terve, mellynek kifejezése leendett, szülé e vélemény-különbséget a korona és miniszeriség között. A miniszeriség sem békét, sem háborut nem akart minden áron, hanem komoly és tökéletes harezkészületekre támaszkodván, több vagy kevesebb kedvezményt volt szándéka az alkirály számára kieszközölni, mikép t. i. a szerencse kisebb vagy nagyobb mértékben fogott volna neki kedvezni. Ezek azon okok, mik a kormányt lelépésre kényszeríték, melly most nem panaszkodik, s utódit nem támadja meg, hanem csupán ez egyszerű megjegyzésre szorítkozik: mivel Franciaország készületei nem tökéletesek, és nyiltan ki van mondva, hogy háborut semmi esetre nem kezdend Franciaország, tehát kedvező sikerrel többé teljességgel nem

alkudozhatni. Thiers után Rassignac szólott, oda nyilatkozván, miszerint Franciaország böcsületét teljességgel nem tartja sértettnek, főleg miután már Thiers is megnyugodott Szyria ügyében, mikép azt oct. Siki jegyzéke világosan tanúsítja. Erre még egyszer fölállott, s igen élénkül mondott ellen szavai illy magyarázatának, és jelesül ezeket emelé ki valódi értelmök igazlására: „E jegyzék ministerségi kérdés volt, és számos vitázatot szüle. Válaszul szolgál az a porta által történt megfosztatására Alinak az alkirályságtól, s háboruval fenyegetés által megsemmíteni törekvők azok szándékát, kik Alit egészen megsemmíteni szeretnék. A határkérdésre nézve e jegyzékben világos föntartás volt kitűzve, mert nyíltan mondaték, miszerint a mostani háboru kimenete befolyással lehetne ugyan a szultán és alkirály birtokának határ-szabására, de casus belli gyanánt fogna egyszersmind tekintetni minden, mi az alkirály létezését támadná meg. Ha jegyzékem, mikép mondogatják, olly jelentőséggel fejezte volna ki a fölhangyást Szyriával, ugy ez kétséggül a keleti kérdés rögtöni és tökéletes eldöntéséhez hasonlítandó s a hatalmak azonnal aláírták volna a békét. Utódimról semmi ítéletet nem hozok; de azt nem engedhetem, hogy tetteim egyikét olly határozat igazlásaul használják, mihez nyulni e pillanatban talán kedvök van.“ Thiers szavait legfeszültebb figyelemmel hallgatták. Guizot, fölshólitatván a kormány jövőd szándékáról nyilatkozásra, csupán a történetekről akart szólni, mivel véleménye szerint a jövőd tekintetében egyetlen vigyázatlan kifejezés is számtalan zavarba hozhatná a kormányt. Egyébiránt nyilatkozatának lényegesebb tartalma imez: „Egy francia ministerség sem kötelezé magát a basa ellenében arra, hogy segítyt nyújtand neki; ezt valamennyi diplomatai íromány világosan tanúsítja. A majusi és martziusi ministerség csak alkudozásokkal törekvők e kérdést megoldani. A jul. 15iki szerződés Franciaországra nézve koránsem volt előre nem látott esemény. Igen jól tudhatták, hogy négy fogja majd eldönteni az ügyet, ha öten nem képesek egyesülni. A hatalmak e határozatból Franciaországot nem akarják kizárni; de minden egyezkedési kísérlet meghiusult. A basa egyiptusi létezése, a mostani kormányvélemény szerint, soha nem volt kétség alá vonatva. A ministerség az oct. Siki jegyzéket magára vállalja. Mi azonban a harezkészületi kérdést illeti, e tekintetben a mostani kormányvélemény nem egyezik meg a korábbival. A már talpra állított 480ezer főnyi hadsereg elégnék látszik arra, hogy böcsülettel lehessen békealkudozásokba bocsátkozni. A martziusi kormány még 150ezer harcost kívánt fölfegyverezni; ez annyit lett volna, mint egyenesen háborut idézni létre. Ámbár tehát mind a két kormány több politikai kérdésre nézve egészen rokonvéleményű, jövőd tekintetében mégis véleménykülönbség uralkodik köztük. A korábbi kormány a háborut elkerülhetlennek tartá, míg a mostani ministerség a béke böcsülettel föntartatását valószínűnek hiszi. A jövőd ez ellenkező megítéléséből szükségkép különböző rendszabályok származnak. Különös azonban e kérdésnél még az is, hogy épen a ministerség katonatagjai azok, kik leginkább minden áron békét ohajtnak, hihetőleg azért, mivel épen ezek ismerik leginkább a háboru komoly veszélyit. —

Oroszország.

Lengyel határ, nov. 7kén: Az utóbbi két kormányrendelet különös hatást tett Lengyelországban. Az egyik a zsidókat busítja, kik minden elszökött zsidó katonáért 2 ujoncot tartoznak állítani s mivel ez az egyes családok szegénysége miatt nem létesíthető, a zsidó helységek s közönségek minden szökevényért öszvesen és egyenkint felelősek. A másik rendelet szerint, mindennek, ki gróf, báró s egyéb efféle czímmel él, be kell bizonyítania, hogy ahoz joga is van, különben töle megfosztatik. E rendelet sok cím-körságos embert megdöbbsentend. — Hir szerint a cserkeszek ellen haszonnal küzdöttek a moszkák és Fási táb. Daghestant majd egészen meghódította. — Az oroszok a keleti dolgok fordulatával nincsenek megelégtülve, mert az a moszka közbenjárulást fölöslegessíti; azonban a pétervári kormány sokkal okosabb, mintsem savanyu arcot csinálna e roszjátékra. —

K h i n a.

Elliot kap. jun. 25kén köv. hirdetévennyel jelenté az ellenségeskedés elkezdését: „Miután Lin és Tang főtisztek az angol kereskedők föfelügyelője ellen Kantonban, nem tekintvén a császári parancs tartalmát, miszerint igazságosan s mérséklettel kell cselekedniök, erőszakoskodást követtek el s miután a császárt hamis tudósítások által megcsalták, Anglia kegyelmes királynéja eltökélte, hogy tiszteket küld a khinai partokra, kik a császárnak az igazságot fölfedezvén tartós békét és kereskedési szabadságot eszközöljenek. Ezen hirdetévennyel célja egyenesen kijelenteni, mikép az angol királyné, ki a császárt tiszteli, és ez ország minden becsületes és békés lakosít gyöngéden szereti, a megkívántató parancsot kiadta, miszerint személyök és vagyonjok bátorságban legyen, míg ő felségének fegyverrel nem szegülnek ellen. Ok azért biztosan szállíthatnak eleséget az angol hadi állomásokra, mert ott őtalmat és igazságot fizetést találunk. Mivel Lin és Tang főtisztek hamis tudósítások által olly parancsot csaltak ki a császártól, mely sok ezer becsületes ember házára, legyen benszületett, vagy idegen, az angol kereskedést elakasztja, azért az angol tengeri erő főparancsnoka, az angol királyné parancsára, kijelenti, hogy a khinai hajóknak ezentul nem szabad a kantoni és más kikötőkbe, mellyek továbbad megneveztetnek, addig ki és bemenni, míg az angol kereskedés a főparancsnoktul kijelölt helyeken vissza nem állíttatik. A halász-csolnakok azonban nappal akadály nélkül ki és bemehetnek Kantonba, a nem Kantonban fekvő városok és faluk kereskedő-hajóinak szinte szabad ki és bejárni, és

az angolokkal cserekereskedést üzni. Elliot Károly. — Egy nappal ez előtt, azaz jun. 24kén parancsot bocsátott ki Kantonban az alkirály, miszerint az angol hajók elfogására vagy megsemmítésire, nagyságához és algyui számához mérve 100 — 20ezer spanyol tallért tesz jutalmul; angol tisztek elfogására rangjukhoz képest 500 — 5000 spanyol tallért, ki pedig illy tisztet megöl, a jutalom harmadát kapja. Ki más angolt vagy indust, legyen katona vagy nem, elfog vagy megöl 20 — 100 tallért kap. A „fekete ördögök“ elfogása a szerint jutalmaztatik, mint azok katonák, vagy rabszolgák voltak. Azon khinaiak, kik az ellenségnek élelmet adnák, vagy mákonyt vesznek, lenyakaztatnak, és fejük karóba huzatik. A ki illyet elfog, 100 tallért kap. E parancs következtiben már a khinaiak fel akarták gyujtani a Sigmon fokánál álló hajókat, a hajóslegényeket pedig theebe megéttetni, de nem sikerült. — Lin megvesztegethető, s tudósításiban a császárhoz a leggyalázatosban rágalmazta Victoria királynét. — Kantonban a kereskedés elakasztatásából származott inség következtiben már több rendzavarás történt. A mennyei birodalom más tartományiban is történtek zavargások. A rizs ára magasra szökkent. — Afghanistani legújabb hírek szerint az angolok Kelatot elvesztették: Dsellalabadban és Kamura környékén szinte nagy veszteséget szenvedtek az angolok. — A nepáli udvarral alkudozásba ereszkedtek, és ennek eredményitől függ a háboru vagy béke. —

Makaó, jul. 3. Már most semmi kétség többéiránta, miszerint a Tsushan szigeteket elfoglaljuk és megerősítjük, és nem telik belé egy hónap, hogy ott az angol lobogót ütjük fel. Onnan szükség esetén Pekinget is meg lehetne támadni. E végett hajóhadunk nagy része éjszak felé vitorlázott, és Bocca Tigris ostromzár alá vetésire csak három hajó és egy gőzös maradt. Az amerikaiak Kanton elhagyni készülnek; a hongyi kereskedők keletindiai munkásokat fegyverzenek föl, hogy szükség esetén ótalmazhassák magokat a khinai pórnp ellen. A hajóhad nem igen fogja nehezíteni a mákony-kereskedést, sőt inkább könnyítendi, mert a khinai hadi dzsonkok ki sem mernek mozdulni a kikötőből. — A portugálok nem jó szemmel nézik az angolok tartózkodását Makaóban. —

Németország.

Felsőrajna, nov. 4. Ha hihetni a keringő hírek, a nép azon kívánságát, miszerint ótalom végett katonai rendszabályok tétessenek, már teljesítették. Hir szerint a német szövetség hadseregéből két osztály, mely württembergiekből és osztrákokból áll, a Bajna felé nyomuland. Müllheim, Freiburg, Offenburg s egyéb helyekre négy badeni gyalogezred menend; mi azt mutatja, hogy még több csapatot is fordítandnak oda, mert különben nagyon meg lenne osztva az erő. Itt inkább a nép hadi érzelmü mint a katona, ki egész esendeszen az órtanyákon hever. — A Courrier français és más francia lapok egy levelet közölnek a porosz határról, mely köv. hangzik: „A porosz kormány ugy látszik belső gyönyörűséget talál abban, ha a nép elibe lapjaiban a legképtelenebb és legalaptalanabb mendemondákat találja. Főleg pedig a hadseregbe minden lehető és kigondolható módon a leglángolóbb gyűlölséget igyekszik a francziák iránt önteni. Hogy ezt annál inkább eszközölhesse, a tisztek által olly francia tetteket beszéltet a katonáknak, mellyeknek az emberben lehetetlen borzadást és gyűlölséget nem támasztaniok. A kormány ezen cselekvés-módja milly hatással van a katonákra, bizonyítja azon esemény, mely a porosz király születés-napján történt, mikor t. i. a katonák a piacon azt kiálták: „háboru! háboru! halál a francziáknak!“ Mi francziák ne csaljuk meg magunkat. Ha nem tagadhatni is hogy az egész német nép velünk érez, a hadseregrül ez nem áll, mely csak akkor tartand velünk, ha jöltevőit megismeri, hogy az 1789ben kezdett nagy munkát bevégezhessek.“ —

Alsórajna, nov. 7. Kévéssel ez előtt a bergi és solingeni kerületből pénz és ígérlet által több fegyvercsiszárt birtak Franciaországba menetelre, kik Grenoble táján települtek le. Ezen munkások utlevél nélkül mentek el, és másokat hozzájuk csatlakozásra francia levelek mutogatási által akartak birni, mellyek igen gyalázzák kormányunkat. — Berlinben lágyabb censuratórvényekről beszélgetnek. De hogy azok, ott, hol legszükségesebb volna, a hírlapoknál ohajtott változást eszközölnek, csak aligalig reménylhetni. Nem rég is egyik hírlap szerkesztőségének a tartományi fölnök azon utasítást adta, miszerint a király személyét és kir. családot illető czikkelyek fölvetelétül, mint szinte az országsszerkezet feletti beszélgetéstül általában tartózkodjék, és ezen tárgyakról csak olyanokat közöljön, mellyek a porosz kormánylapban megjelentek. Egy részről igaz ugyan, hogy ezen rendszabály következtiben némi éretlen értekezés, hiba és igaztalanságnak eleje vétetik, de más részről ezen általános hallgatás parancslása a felett, mi az olvasót leginkább érdeklí, valóban nagy dőfést ad a politikai sajtónak, de csak a hazai dologra nézve, mert a külügy ez által kedvezést nyer, a közönség pedig, mint minden nap tanúsítja, amaz iránt viseltetik nagyobb érdekl. És valóban ha a hazai dolgokról törvénszerű szabadsággal lehetne szólani, az által sok jó származnék, sok visszaélés megakadályoztatnék, sok jó gondolat támadna, mely a hirtelenkedési kevés kárt igen is bőven kipótolná. — Majnam. Frankfurtban 20 embert fogtak el titkos társasági gyanu miatt. —

Gabonaár: Pest, nov. 27kén: Tisztabúza: 165 — 200, — Kétszeres: 135 — 150; —; Roza: 120 — 128; — Arpa: 100 — 105; — Zab: 82 — 88. — Kukoricza, 80 — 88 — pesti mérő, m. váltó garas. —

Pénzkelet: Bécs, nov. 25kén: 5pCtes statuskötelezvény: 106; 3pCtes; 80¹/₄; 1834iki kölesön: 288³/₄; Észterházy sorsjegy: 46; Cs. k. arany-agio: 103¹/₄.

Dunavizálás: Budán nov. 27kén délben: 9' 7" 3" a zenus felett.